

kun være lidet økonomisk. Og dernæst blev det yttret, at de Sager, som burde samles her i Museet i København, skulde splittes og spredes ad. Jeg skal i denne Anledning bemærke, at Museet er saa rigt paa Doubletter, at det ingenlunde paa nogen Maade kan siges at være et Affavn, at der etableres en mindre Samling af Oldsager ved de forskellige Skoler. Den ærede Ordfører meente, at det vilde styrke Sagen, hvis Forstanderen for disse Museer deelte den Mening, jeg har fremsat. Jeg kan i denne Henseende sige ham, at det netop, hvad jeg har bragt i Erfaring, er denne høist anseede Lærdes Mening, at Studiet af og Kundskab til vore Oldtidsminder bedst fremmes ved private Samlinger; i denne Henseende troer jeg, den ærede Ordfører ganske kan berolige sig.

Kraiberg: Hvad der er yttret med Hensyn til den demokratiske Betragtning af Spørgsmaalet om Skolepenge, afnøder mig et Par Ord. I 1848 hørte man tydfte Demokrater raabe: Vi ville fri Udgang til alle Underviisningsanstalter, ligesaa Almueskolerne og til Universitetets Højskole, men denne Fordring blev ved tomme Ord, af hvad Grund, skal jeg ikke kunne sige, men maaskee var det, fordi Demokraterne skammede sig over denne Fordring. Hvorledes skulde den kunne lade sig realisere, uden ved aldeles at gøre Skolen til en Statsanstalt? De danske Demokrater betragte Sagen anderledes; de ville efterhaanden drage Skolen mere og mere bort fra Statens Omraade og føre den ind paa Kommunens, paa de mindre Samsunds Omraade, men deraf følger ogsaa ganske naturligt, at der ikke kan blive Tale om fri Underviisning i andre Skoler end dem, der give Lønnaalet af Kundskaber; saasnart Underviisningen gaar ud derover, maae naturligtvis de Forældre, der sende deres Børn til Skolerne, betale derfor, og hvorefter skal saa denne Betaling rette sig? Jeg troer, at den bedste Maalestof altid vil være at spørge om, hvad en lignende Privatskole maa tage af sine Elever, for at skaffe dem en lignende Underviisning. Det var det, jeg yttrede, og i denne Henseende troer jeg, at det er aldeles retfærd-

diggjort, at der forlanges en saadan Forhøielse, som dog ingenlunde er saa stor, som jeg mener, Skolecontingentet maa blive i de private Instituter, der ikke engang bringe Eleverne saavidt som de lærde Skoler.

Ordføreren: Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt der i Statutterne staaer Noget om den Adjunct, der er gift eller ikke, skal jeg tillade mig at oplæse af Departements-tidenden Bestemmelserne i Loven af 4de April 1855, som have forandret Statutterne. Deri hedder det: „Tilsynet med Eleverne ved Akademiets Opdragelsesanstalt besørjes af 4 af Akademiets Lærere, af hvilke idetmindste 2 skulle boe i selve Opdragelsesanstalten“. Jeg skal nu henstille til det ærede Thing, hvorvidt den ærede Herre (Alberti), som altid kommer i Fyr og Flamme, naar Sorø Akademi omtales, har Ret i, at Adjuncterne ikke skulle boe der. Dernæst vil jeg gjøre den ærede Rigsdagsmand opmærksom paa, at han kunde see det af selve Finantsforlaget; thi der staaer udtrykkelig under l. a. 1, sidste Passus: „dertil udenfor begge nys nævnte Love“; Ministeriet har altsaa ligestrem villet give tilkjende, at det var en extraordinair Foranstaltning, der var at tage. Iøvrigt har Udvalget, som jeg tidligere har bemærket, ikke Videre dertil at sige, end hvad der allerede er yttret i Betænkningen; jeg skal derfor ikke længere opholde mig derved.

Naar der er talt om, at Skolepengene for Sorø Akademi ikke maae forhøies, da forholder dette sig paa selvsamme Maade. Den ærede Rigsdagsmand (Alberti) er ikke alene Soraner, men han er en foranst Antiquar, thi han kender ikke den senere Tids Bestemmelser om dette Forhold. Bestemmelsen var tidligere, at Skolepengene skulde være 120 Rd., men saa bleve de under Madvig's Ministerium forhøiede til 160 Rd. De ere altsaa eengang forhøiede, og nu blive de blot igjen forhøiede paa samme Maade. Naar man har sagt: Det gaar ikke an ved Finantsloven at forhøie disse Skolepenge, thi saa kunde man paa samme Maade gaae hen og tage Skattefriheden fra de og de Bygninger, da skal jeg dertil bemærke, at der